

„Agykutatóként azt kívánom hazám polgárainak, hogy az agyunkat egyre jobban lefoglaló külső információáradat ellenére képesek legyünk odafigyelni a lélek hangjára, több ezer éves hagyományainkat hordozó belső világunkra. Csak így állíthatjuk alkotóképességünket, vágyainkat, az együttműködő szellem erejét közös felemelkedésünk szolgálatába.”

Idézet Dr. Freund Tamás akadémikus, az első Bolyai-díjas bejegyzéséből a Bolyai Díj Emlékkönyvébe. Budapest, 2000. április 2.

BOLYAI ANYANYELVI CSAPATVERSENY®

BOLYAI FARKAS

2019/20. KÖRZETI FORDULÓ 9. OSZTÁLY

BOLYAI JÁNOS

A rendezvény fővédnökei:

Prof. Dr. FREUND TAMÁS akadémikus, a Magyar Tudományos Akadémia alelnöke
Dr. AÁRY-TAMÁS LAJOS, az Oktatási Jogok Biztosa

A feladatsorok összeállítói:

MARTON ÁGOTA FLÓRA középiskolai tanár
PAPP ISTVÁN GERGELY középiskolai tanár

A feladatsorok lektorálói:

KEREKES BARNABÁS középiskolai tanár
KAPOSINÉ BODÓ ANNA középiskolai tanár

A honlap és az informatikai háttér működtetői:

CSUKA RÓBERT villamosmérnök
WITTNER-BERTA ENIKŐ általános iskolai tanító

A verseny megálmodója:

NAGY-BALÓ ANDRÁS középiskolai tanár

<http://www.bolyaiverseny.hu/magyar912>

Az 1-13. feladatok megoldását a válaszlapon a megfelelő helyre tett X-szel jelöljétek! Előfordulhat, hogy egy feladatban több válasz is helyes.

- Mely kifejezéseket lehet külön is és egybe is írni?
(A) jobb szélső (B) két balkezes (C) jelző lámpa
(D) rokon értelmű (E) takarító nő
- Az alábbi szó szerkezetek közül jelöljétek meg a szinesztéziákat!
(A) alszik a falu (B) édes beszéd (C) fehér csönd
(D) egy vasa sincs (E) a század találmánya
- Melyik idegen szó jelent valamilyen lelki-, érzelmi állapotot?
(A) extázis (B) melankólia (C) eufória
(D) kontaktus (E) koncepció
- Kulcsszavakat, kifejezéseket adunk meg egy költőnk életére, életművére vonatkozóan. Azt a verset jelöljétek meg, amelyiknek ő a költője!
1877, szimbolizmus, Nagyvárad, rözse-dalok
(A) Milyen volt... (B) A magyar Ugaron (C) Erőltetett menet
(D) A Dunánál (E) Mikor az uccán átment a kedves
- Igekötők anagrammával. Azokat a szavakat jelöljétek meg, amelyekből (az összes betű felhasználásával) kirakható egy igekötő!
(A) ETTÉK (B) BABA (C) KENI (D) BEGYE (E) ERESZT
- Egy jól ismert vers szavait idézzük. Azt jelöljétek meg, amelyik megfelel egy jambusnak!
(A) Harminckét (B) kávéházi (C) kétszáz
(D) Hazám (E) Intelme
- Hol és mikor született az előző feladatban megidézett vers költője?
(A) Szeged (1900) (B) Makó (1905) (C) Nagyvárad (1901)
(D) Budapest (1905) (E) Budapest (1900)
- Hogyan végződhet az alábbi szóláshasonlat? *Lassan készül, mint...*
(A) a vasárnapi ebéd. (B) a Luca széke. (C) Déva vára.
(D) a rétestészta. (E) a lusta menyecske kelengyéje.
- Azokat a kifejezéseket jelöljétek meg, amelyeknek a megfelelője egy azonos alakú szó! Például: *evőeszközöm* → *villám* (a másik jelentése: „mennykő”)
(A) az élre (B) vágott (C) haladtak (D) lopd (E) nomád nép

- Jelöljétek meg az alábbi idézetre vonatkozó igaz állításokat!
„Azt álmodtam, hogy egy nagy macska megfogott, oszt én egy kis füreg vótam a szájába, egír, oszt átúszott a vizen, osztán akkor egy nagy felleg lett belüle. (...) Må a takarítónének is elmondtam, a meg megfejtette.”
(A) Az idézett regény szerzője Tiszacsécsén született.
(B) A regénybeli események helyszínét kálvinista Rómának is hívják.
(C) A regény a XIX. század végén játszódik.
(D) Az álmod egy idős hadirokkant bácsi meséli a regény főhősének.
(E) Az idézetben a létige összesen kétszer fordul elő.
- Melyik szó lehet önmagában állítmány egy tetszőleges mondatban?
(A) otthon (B) volna (C) semmi (D) kár (E) marad
- Illyés Gyula *Egy mondat a zsarnokságról* című verséből idézünk. Hány névmás van az idézetben?
*„mert szépnék csak azt véled,
mi egyszer már övé lett,
vele hevertél...”*
(A) 1 (B) 2 (C) 3 (D) 4 (E) 5
- Melyik szóban érvényesül valamilyen mássalhangzó-hasonulási törvény?
(A) egészség (B) barátság (C) szívvel (D) lajstrom (E) tömb

A következő feladatot a válaszlap kijelölt helyén oldjátok meg!

- Egészítsétek ki a szöveget a hiányzó nevekkel, kifejezésekkel! A válaszlapra elég csak a beírandó szavakat leírni, de vigyázzatok, hogy a számozás szerint egyértelmű legyen, melyik szó hova tartozik! Ügyeljétek a helyesíráásra!

Az olimposziak főistene, ___1.___ számos alakban képes megjelenni: Európét például ___2.___ képében rabolta el. Apja ___3.___, aki egy jóslattól tartva első öt gyermekét lenyelte, köztük a tenger istenét, ___4.___-t is. A főisten felesége, ___5.___ a házasság istennője. Frigyükből született többek között az ifjúság istennője, ___6.___ Héphaisztosz, a ___7.___-mesterség sánta istene készítette a napisten, ___8.___ aranyszekerét is. Egyszer fejbe ütötte a főistent, akinek a fejéből teljes fegyverzetben ___9.___ pattant ki, akinek a bölcsességet is jelképező szent állata a ___10.___; az ábrázolásokon az istennő kezében ___11.___ van. A főisten és Maia nimfa gyermeke, az istenek hírnöke ___12.___; római megfelelője ___13.___ Apollón ikertestvére, a vadászat istennője ___14.___, római megfelelője ___15.___, a rá jellemző égitest a ___16.___.